

В. У. ЧЭЧАТ

АРГАНІЗАТАР ПАЗАКЛАСНАЙ І ПАЗАШКОПЬНАЙ ВЫХАВАЎЧАЙ РАБОТЫ

ВЫДАВЕЦТВА «НАРОДНАЯ АСВЕТА»
МІНСК 1972

АД АЎТАРА

У камуністычным выхаванні школьнікаў вялікую ролю адыгрывае пазакласная і пазашкольная работа. Яна дае магчымасць вучням найбольш поўна расшыраць і паглыбляць набытыя на ўроках ведаў, выкарыстоўваючы іх на практыцы, развівае творчыя здольнасці школьнікаў, выпрацоўвае навыкі грамадска карыснай дзейнасці. Дырэктывамі XXIV з'езда КПСС прадугледжваецца істотнае паляпшэнне пазакласнай і пазашкольнай работы з дзецьмі. У дзевятай пяцігодцы запланавана расшырыць сетку дамоў піянераў, станцый юных тэхнікаў і натуралістаў, спартыўных школ, а таксама іншых дзіцячых устаноў, звязаных з выхаваннем падростаючага пакалення¹.

У 1967/68 навучальным годзе згодна з пастановай ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР ад 10 лістапада 1966 года «Аб мерах далейшага паляпшэння работы сярэдняй агульнаадукацыйнай школы» ў штаты сярэдніх школ была ўведзена пасада арганізатара пазакласнай і пазашкольнай выхаваўчай работы (на правах намесніка дырэктара школы). Яе ўвядзенне было адной з практычных мер, накіраваных на выкананне ўказанняў XXIII з'езда КПСС аб далейшым паляпшэнні дзейнасці школы па камуністычным выхаванні школьнікаў у пазакласнай і пазашкольнай рабоце. У пастанове ўказвалася на неабходнасць ператва-

¹ Матэрыялы XXIV з'езда КПСС. Мн., 1971, стар. 239.

рэння кожнай школы ў арганізуючы цэнтр выхаваўчай работы з вучнямі ў непасрэдна прымыкаючым да яе мікрараёне. Гэта абумоўлена тым, што сетка культурна-асветных устаноў, якая расце і ў горадзе і ў вёсцы (у нашай краіне працуюць больш як 12 тысяч пазашкольных дзіцячых устаноў), усё ж не ў стане поўнаасцю задаволіць патрэбы дзяцей, падлеткаў, юнакоў. Вось чаму, зыходзячы з канкрэтных умоў, кожная школа павінна ўзначаліць пазайрочную выхаваўчую работу з дзецьмі мікрараёна, арганізуючы гурткі, навукова-тэхнічныя таварыствы, студыі, лекторыі і да т. п. і ўключаючы ў гэту справу бацькоў, шырокую грамадскасць.

Прааналізаваўшы работу рада школ за апошнія дзесяцігоддзе нельга не заўважыць, наколькі багатай і змястоўнай стала пазакласная і пазашкольная дзейнасць вучняў: грамадска карысная праца школьнікаў на прамысловых прадпрыемствах і будоўлях, у калгасах і саўгасах, у школьных майстэрнях і на прышкольных участках, працоўныя справы па добраўпарадкаванні і азелененні родных гарадоў і вёсак, работа гурткоў, навукова-тэхнічных таварыстваў, творчых аб'яднанняў, студый, школьных музеяў, клубаў, лекторыяў, пошукавая, турысцка-краязнаўчая і спартыўная работа — вось далёка не поўны пералік некаторых відаў разнастайнай пазайрочнай дзейнасці вучнёўскай моладзі.

З'явілася неабходнасць накіроўваць усе гэтыя разнастайныя «ручаі» выхаваўчай работы ў адзінае рэчышча працэсу выхавання, аб'ядноўваць намаганні выхавальнікаў і тым самым садзейнічаць згуртаванню вакол кожнай школы адзінага калектыву, які выконвае агульнашкольны план. Трэба больш шырока і дзейсна актывізаваць дапамогу школе з боку культурна-асветных устаноў, грамадскіх і спартыўных арганізацый прадпрыемстваў, саўгасаў, калгасаў, арганізоўваць дзейнасць бацькоў, прадстаўнікоў грамадскасці, якія працуюць з вучнямі ў пазайрочны час як у школе, так і ў мікрараёне.

Арганізатар¹ і быў закліканы да таго, каб сумесна з педагогічным калектывам, абапіраючыся на вучнёўскія грамадскія арганізацыі, дабіцца эфектыўнай арганізацыі і правядзення пазаўрочнай выхаваўчай работы, каб максімальна задаволіць усебаковае развіццё здольнасцей вучняў, выхаванне актыўных будаўнікоў камуністычнага грамадства, якія спалучалі б у сабе духоўнае багацце, маральную чысціню і фізічную дасканаласць. Статутам сярэдняй агульнаадукацыйнай школы вызначаны асноўныя абавязкі арганізатара. Ён арганізуе пазакласную і пазашкольную работу і грамадска карысную працу вучняў, інструктуе класных кіраўнікоў, настаўнікаў, выхавальнікаў і іншых, каму даручана кіраўніцтва пазакласнымі заняткамі школьнікаў, аказвае ім педагогічную дапамогу².

За чатыры гады ў школах г. Мінска набыты станоўчы вопыт работы арганізатараў. Аўтар гэтай брашуры ставіць сваёй задачай расказаць аб вопыце работы арганізатараў сярэдніх школ № 6, 16, 49, 60, 74, 86, 88.

¹ Далей замест поўнай назвы «арганізатар пазакласнай і пазашкольнай выхаваўчай работы» даецца «арганізатар» або «арганізатар выхаваўчай работы».

² Статут сярэдняй агульнаадукацыйнай школы. Гл.: Положения, приказы, инструкции Министерства просвещения СССР. М., 1971, стар. 19.